

7. Койкова И.А., Колесников В.В., Кошкина Е.А. Распространенность потребления наркотических веществ среди подростков в Краснодарском крае. // «Вопросы наркологии», 2000 г., №3, с. 61-64.
8. Кошкина Е.А., Вышинский К.В., Шамота А.З., Гуртовенко В.М. Мониторинг распространенности потребления психоактивных веществ (ПАВ) среди учащихся г. Москвы. // М., 2003, 36 с.
9. Кошкина Е.А., Киржанова В.В. и соавт. Комплексная оценка употребления ПАВ молодежью в Юго-Восточном округе Москвы // М., 2004.
10. Кривулин Е.Н., Макаров С.А. Социально-психологические и клиничко-биологические аспекты становления героиновой наркомании в молодом возрасте. // «Вопросы наркологии», 2002 г., №2, с. 43-50.
11. Молодёжь и наркотики (социология наркотизма). / Под ред. В. А. Соболева и И. П. Рущенко. Харьков: Торсинг, 2000, 432 с.
12. Ревенко М., Наку Ан., Опря В., Кондратюк С., Пригода Т. Особенности факторов риска, способствующих вовлечению подростков в употребление психоактивных веществ. // Anale științifice. Ed.VII. Probleme actuale în medicina internă. Zilele Universității consacrate celor 15 ani de la proclamarea independ. Republicii Moldova. 19-20 octombrie, 2006, vol.II, p.154-158.

VINCAMINA ÎN TRATAMENTUL COMPLEX AL BOLNAVILOR DE VÂRSTĂ ÎNAINȚATĂ CU ATEROSCLEROZĂ ȘI TULBURĂRI PSIHICE
Alexandru Nacu, Emilia Boșneaga, Eugenia Calenici, Larisa Boronin, Anatol Nacu, Ion Coșciug

Catedra de psihiatrie N 1 și 2

Summary

Vincamine in complex treatment of patients of advanced age with atherosclerosis and mental

84 patients with cerebral atherosclerosis of the II and III stages were examined clinical-catamnestic. From clinical aspect, the intellectual mnesic and cognitive disorders prevailed the associated with acute psychotic states. It was established that, a complex treatment given to this category of patients with vasoactive, antihypertensive remedies, permits a significant improvement both of psycho-emotional, behavioural and of the disturbed cognitive functions.

Rezumat

Au fost investigați clinico-catamnestic 84 pacienți cu ateroscleroză cerebrală de gradul II și III. În aspect clinic au predominat tulburările intelectual-mnestice și tulburările cognitive, asociate cu stări psihotice acute. S-a constatat că, alocarea unui tratament complex cu remedii vasoactive, antihipertensive și psihotrope acestei categorii de bolnavi, permite ameliorarea considerabilă atât a funcționării psiho-emoționale, comportamentale, cât și a funcțiilor cognitive deteriorate.

Actualitatea problemei

În ultimele decenii bolile cardiovasculare (hipertensiunea arterială, ateroscleroza cerebrală) se întâlnesc tot mai frecvent. În general, aceste maladii au o evoluție malignă, concomitent, fiind și refractare la tratament. În ultima perioadă de timp, mai multe publicații semnaleză despre eficiența înaltă a vincaminei (oxybral) la bolnavii cu ateroscleroză [1; 2; 3; 4]. Mai puține lucrări sunt consacrate eficienței vincaminei (oxybral) în tratamentul bolnavilor cu ateroscleroză de vârstă înaintată, perioadă, când tulburările mnezice sunt adeseori asociate cu stări psihotice acute. În conformitate cu Ghidul farmacoterapeutic, Chișinău (2006), vincamina (oxybral) reprezintă un alcaloid, cu efect vasodilatator și antihipertensiv. Remediu dilată

preponderent vasele sangvine cerebrale, reduce rezistența circulatorie și ameliorează irigația sangvină encefalică, concomitent crescând utilizarea glucozei și oxigenului de către neuroni; ameliorează memoria și alte funcții cognitive, crește capacitatea de muncă intelectuală [2; 3; 6; 7].

În opinia lui V. Stroescu (1999), vincamina (oxybral) ameliorează circulația sangvină cerebrală. Autorul afirmă că, la bolnavii cu insuficiență cerebrală cronică are loc o creștere a fluxului sangvin cerebral. Metabolismul neuronal este stimulat prin creșterea consumului de oxigen și diminuarea raportului lactat/piruvat. V. Stroescu menționează ameliorări psihocomportamentale evidente la bătrânii cu ateroscleroză cerebrală, care administrau vincamină (oxybral).

În tratatul de Farmacologie sub redacția Aureliei Nicoleta Cristea (2006), vincamina (oxybral) este calificat de asemenea ca remediu ce crește fluxul sangvin cerebral, stimulează metabolismul neuronal și, autoarea este de acord cu V. Stroescu că, administrarea acestui alcaloid sporește asimilarea oxigenului și scade raportul lactat/piruvat la nivel neuronal. În aceeași sursă se menționează că, vincamina (oxybral) potențează efectul somnifer al hipnoticelor barbiturice, benzodiazepinice și alcoolului. Nu influențează debitul cardiac și fluxul sangvin renal [2].

Majoritatea autorilor studiind acțiunea vincaminei (oxybral) ajung la concluzia că, remediul e mai eficient la persoanele de vârstă înaintată. În același timp, mai multe studii [1; 3; 6] demonstrează că, vincamina (oxybral) poate fi utilizată cu succes și la pacienții mai tineri (25-40 ani) cu tulburări discirculatorii de origine toxică, infecțioasă, mixtă; osteohondroză, la care, în tabloul clinic predomină cefaleea, fatigabilitatea, iritabilitatea, dispersarea atenției, disconfortul general, stările de tristețe, mâhnire, lentoare ideomotorie, etc. [9].

Scopul studiului a vizat evaluarea eficienței tratamentului complex, incluzând vincamina (oxybral) la bolnavii de vârstă înaintată cu ateroscleroză, manifestată clinic preponderent prin tulburări intelectual-mnezice sau tulburări intelectual-mnezice asociate cu stări psihotice acute.

Material și metode

Au fost examinați clinico-catamnestic 84 pacienți cu ateroscleroză cerebrală gradul II și III (26 femei și 58 bărbați). În studiu nu au fost incluși bolnavii care au suportat anterior infarct miocardic sau accidente vasculare cerebrale. Ținând cont de prezența tulburărilor intelectual-mnezice și a stărilor psihotice acute pacienții au fost divizați în 2 grupe. Toți pacienții au beneficiat de tratament complex în funcție de severitatea maladiei și a sindromului psihopatologic predominant.

Rezultate și discuții

Pentru a realiza scopul stabilit au fost analizate clinico-catamnestic 84 cazuri clinice de ateroscleroză cerebrală gradul II și III. Vârsta medie a bolnavilor a constituit $77,5 \pm 5,25$ ani. Pacienții au fost repartizați în două grupe, ținând cont de prezența tulburărilor intelectual-mnezice și a stărilor psihotice acute.

În primul grup au fost incluși 48 pacienți, la care în tabloul clinic predominau dereglări mnezice. Bolnavii prezentau subiectiv acuze la cefalee, pasivitate, pierderea intereselor, vertij, zgomot în urechi, dereglări de echilibru, diminuarea memoriei, dificultăți de a-și concentra atenția, diverse tulburări hipnice. Ca exemplu poate servi următorul caz clinic.

Bolnava R., 82 ani. Ereditatea fără semnificație psihiatrică. S-a dezvoltat normal. După absolvirea institutului pedagogic a îndeplinit diferite funcții administrative. Este căsătorită, are doi copii. Relațiile în familie sunt satisfăcătoare. Se caracterizează ca fiind hiperactivă, stenică, comunicabilă. A participat în luptele celui de-al doilea război mondial. După vârsta de 70 ani a observat că treptat s-a redus capacitatea de memorizare, retenție și reproducere a informațiilor; s-a instalat o stare de astenie ușoară. Însă, în pofida modificărilor menționate, a rămas suficient de activă, cu spirit de inițiativă, adecvată în aspect profesional. Către vârsta de 75 ani starea sănătății s-a agravat. Prezenta acuze la cefalee, pierderea echilibrului, fatigabilitate, oboseală, apatie, a pierdut interesul față de persoanele din anturaj, menționa diminuarea memoriei, în special vis-a-vis de cunoștințele acumulate în ultima perioadă de timp și informațiile primite

recent. A devenit mai labilă emoțional, constatând că, cele mai neînsemnate evenimente, situații habituale o făceau să plângă; comportamentul rămânea adecvat. Datorită tulburărilor mnezice nu era capabilă să-și organizeze activitățile, să se descurce fără însoțitor, mai ales, în locuri necunoscute.

S-a tratat în condiții de ambulator. A urmat câteva cursuri de tratament, incluzând remedii nootrope, nicergolină, vinpocetină, phezam. Terapia menționată a avut efect instabil. S-a recomandat Sol. vincamini (oxybral 2,0) Nr. 20 i/m, tiamină și sirop Gerovital. Ulterior, timp de două luni s-a administrat vincamina (oxybral) în capsule, câte o capsulă de două ori pe zi, iar apoi, timp de încă o lună - câte o capsulă în zi. După o întrerupere de 3 luni, bolnava a mai urmat încă două cursuri identice pe parcursul unui an. Rezultatele tratamentului au fost încurajatoare. Pacienta a devenit mai activă, au dispărut vertijul, cefalea, s-au atenuat acufenele. Relativ s-a restabilit memoria, spiritul de inițiativă, interesul față de persoanele din anturaj, s-a ameliorat somnul; a devenit aptă să-și gestioneze de sinestătător activitățile, să se plimbe fără însoțitor prin oraș.

Acest caz clinic demonstrează ilucrativ că, la pacientă, inițial au fost prezente simptome caracteristice pentru ateroscleroza cerebrală fără simptome psihotice acute. Concomitent se evidențiază efectul satisfăcător al administrării tratamentului complex, care a inclus vincamina (oxybral) injectabil și per os în asociere cu tiamina și gerovitalul la o persoană de vârstă înaintată.

În grupul II, format din 36 pacienți, la care, spre deosebire de primul, în tabloul clinic tulburările intelectual-mnezice au fost asociate cu stări psihotice acute. Pe lângă acuzele prezentate de bolnavii din lotul I, la bolnavii din grupul doi au fost prezente și tulburări psihotice care s-au manifestat preponderent sub aspectul unor idei hipocordice cu multiple fenomene cenestopatie (frisoane, senzații de furnicătură cutanat sau/și subcutanat, înțepături în diferite părți ale corpului). În același timp, la pacienții din grupul II de studiu se evidențiază nervozitatea, irascibilitatea crescută, labilitatea emoțională extremă, uneori atingând nivelul incontinenței emoționale, interferate de reacții afective cu tendințe de auto- sau heteroagresiune, care se finisau adeseori cu stări de agitație psihomotorie cu elemente de negativism sau/și egocentrism. Pacienții cereau continuu să li se acorde „mai multă atenție”. În unele cazuri deveneau apatici, necomunicabili, cufundați în propriile trăiri. La 5 pacienți au fost prezente stări de dezorientare temporo-spațială. Unii bolnavi expuneau idei de dedublare și intermetamorfoză, afirmând că rudele apropiate sunt niște persoane absolut necunoscute.

Drept exemplu prezentăm următorul caz clinic:

Bolnava D., 79 ani. Antecedentele heredocolaterale fără semnificație psihiatrică. Dezvoltarea precoce fără particularități. La vârsta de 35 ani a suferit o traumă craniocerebrală fără pierderea conștienței. S-a tratat în condiții de ambulator. După absolvirea institutului agricol a lucrat în calitate de agronom. Locuiește împreună cu sotul și nepotul. Din spusele soțului, de mai mulți ani se evidențiază ca fiind o persoană pedantă, principială, adeseori manifestând gândire rigidă, vâscoasă, tendințe de expunere amănunțită a detaliilor neesențiale ale evenimentelor, fenomenelor, situațiilor, etc. Concomitent menționează că soția „este o fire cam egoistă”. Primele semne ale maladiei au apărut la vârsta de 70 ani, manifestându-se preponderent cu fenomene cenestopatie (înțepături, senzații de furnicătură subcutanată, frisoane, valuri de frig, căldură în tot corpul, dureri surde persistente, migratoare, extrem de neplăcute). Treptat, pacienta a devenit mai irascibilă, s-a instalat labilitatea emoțională vădită. Periodic apăreau stări de mânie, ură, furie cu tendințe auto- sau/și heteroagresive, care ulterior evoluau spre agitație psihomotorie similară agitației catatonice. Aceste stări alternau cu perioade de inhibiție psihomotorie, apatie, abulie. Au fost și perioade, când luni în șir, pacienta practic nu se ridica din pat. În acest timp bolnava manifesta negativism activ sau pasiv (mai frecvent, sub aspect de refuz alimentar). Concomitent erau prezente gânduri de dedublare și intermetamorfoză. Ideile menționate se refereau mai mult la soț și copii. Adeseori bolnava insista că, persoana care este continuu alături, care o ajută să-și realizeze activitățile cotidiene nu este soțul ei, îl alunga din apartament. Majoritatea timpului și-l petrecea în limitele patului, timp de 5 ani nu a ieșit din

casă. Cu mari dificultăți se mișca prin apartament. Concomitent, s-au instalat și tulburările mnemice sub aspectul diminuării memoriei, în special nu-și putea aminti evenimentele curente. Uita lucruri elementare. Au fost perioade, când bolnava, din spusele soțului: „...parcă-și revenea”. În asemenea momente era mai calmă, mai echilibrată, mai adecvată, manifesta atitudine critică vis-a-vis de starea sa, afirmând că, suferă de o maladie incurabilă. Își reamintea unele evenimente din viața proprie, care păreau a fi uitate, mai ales, evenimente, situații din trecutul îndepărtat.

A fost supusă tratamentului în condiții de ambulator cu cinnarizină și piracetam, însă fără ameliorare semnificativă. În 2005 pacientei i s-a administrat vincamină (oxybral) câte 2,0 ml timp de 20 zile, în asociere cu tiamină, sirop gerovital, thioridazină 50 mg/zi (în două prize). Ulterior, a continuat tratamentul cu vincamină (oxybral) în capsule (câte o capsulă pe zi timp de 6 luni), asociat cu thioridazină 20 mg/zi (în două prize), timp de 6 luni. După o întrerupere de 3 luni cura de tratament menționată anterior a fost repetată. Datele catamnestice după o perioadă de un an de zile au scos în evidență ameliorarea funcțiilor cognitive și afectiv-comportamentale. Au dispărut senzațiile cenestopice, a devenit mai echilibrată, mai activă. Comparativ cu perioada de până la tratament, nu mai stă culcată în pat, încearcă să se implice în activitățile ce țin de gospodărie, comunica prin telefon fiicei despre maladia sa. Își evaluează subiectiv starea de sănătate proprie ca „mult mai bună”. A devenit mai comunicabilă, au dispărut ideile de dedublare și intermetamorfoză, î-și recunoaște soțul. Singură s-a prezentat în policlinică la medicul de circumscripție. Parțial s-a ameliorat memoria, și-a recăpătat spiritul de inițiativă, a început să citească, să privească televizorul, preferențial emisiunile de știri televizate.

Cazul clinic prezentat confirmă eficiența tratamentului complex, incluzând vincamina (oxybral) asociată cu tiamina și thioridazina la bolnavii cu ateroscleroză cerebrală și stări psihotice acute sub aspectul tulburărilor senesto-hipocondriace și ideilor de intermetamorfoză interferate de crize disforice, irascibilitate marcată, agitație psihomotorie, comportament inadecvat, negativism, tendințe auto- sau/și heteroagresive, tulburări intelectual-mneme.

Concluzii

1. Vincamina (oxybral) este un remediu cu efecte vasodilatant, antihipertensiv și sedativ moderat;
2. Tratamentul complex incluzând vincamina (oxybral), administrat pacienților stimulează metabolismul neuronal, sporește consumul de oxigen și afluxul sanguin cerebral ameliorând funcțiile cognitive și diminuând simptomele psihotice acute;
3. Tratamentul alocat pacienților din studiul prezent contribuie esențial la stabilizarea stării psihoemoționale și a comportamentului pacienților cu ateroscleroză cerebrală de vârstă înaintată.
4. Tratamentul de durată cu vincamină (oxybral) crește nivelul de comunicativitate, activitatea socială, spiritul de inițiativă al bolnavilor cu ateroscleroză cerebrală de vârstă înaintată.

Bibliografia

1. Cristea Aurelia Nicoleta Tratat de Farmacologie, ediția 1, Editura Medicală, București, 2006, pag.461
2. Duchene – Marullaz P., Karhenbull B. – Medicaments des affections arterielles peripheriques, in Giroud J.P. (red). Pharmacologie clinique ed II-e p.411, 422 Exp. Sci. Francaise, Paris, 1988.
3. Ghid farmacoterapeutic. Chișinău, 2006, pag. 1316-1317.
4. Serman-Marichescu H. Vazodilatoare în ischemiile cerebrale Neurol. Psihiatr. Neurochir. 1981, 2, 111 (București).
5. Stroescu V. Bazele farmacologice ale practicii medicale. Ediția a VI-a (Editura medicală București, 1999, pag. 424-425)
6. Грэхам-Смит, Дж. К. Аронсон Оксфордский справочник по клинической фармакологии и фармакотерапии. Москва, Медицина, 2000
7. Машковский М.Д., Лекарственные средства, часть 1, Москва 1984, стр. 434

8. Nacu A.G., Hotineanu M., Emilia Boşneaga, Moldovanu M.; Eugenia Calenici Alocarea oxybralului în stările nevrotiforme de caracter vascular Zilele Universităţii de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu”, Chişinău, 1999, pag. 463

PSIHOTERAPIA ÎN TRATAMENTUL COMPLEX AL NEVROZELOR LA COPII ŞI ADOLESCENŢI

Anatol Nacu, Tatiana Leaşoc

Catedra Psihiatrie, Narcologie şi Psihologie medicală USMF „Nicolae Testemiţanu”

Summary

Psychotherapy in the complex treatment of neurosis in children and adolescents

The study is based on the clinical-pathopsychological, catamnestic and statistic research of 140 patients aged from 5 to 17 (105 boys and 35 girls) with a large scale of neurotic disorders. The data of psychotherapy of the patients established at the basis of the neurotic symptomatology the intrapsychic conflict and psychological benefits caused by the disorder that have tracked the close connection with the peculiarities of the family functioning, education and the parent personalities. The combination of individual, group or family psychotherapy increased the efficiency of the treatment of the patients as it is facilitated the analysis of the psychological aspect of the neurotic disorder in the family environment and intrapersonal relationships. The pharmacotherapy administration was expedient in cases of acute neurotic symptomatology at the stage of preparing for the psychotherapy realization.

Rezumat

Lucrarea se bazează pe explorările clinico-patopsihologice, catamnestică şi statistice ale 140 de pacienţi în vârstă de la 5 până la 17 ani (105 băieţi şi 35 fete) cu un diapazon vast de tulburări nevrotice. Datele psihoterapiei au permis de a constata în baza simptomatologiei nevrotice conflict intrapsihic, avantaje psihologice din tulburare, care erau în legătură directă cu particularităţile funcţionării familiei, educaţiei, individualităţii părinţilor. În acest context, preferată s-a dovedit a fi psihoterapia direcţionată psihanalitic. Farmacoterapia este mai oportună în simptomatologie nevrotică acută în calitate de etapă de pregătire pentru aplicarea psihoterapiei (efect de scurtă durată).

Actualitatea temei

Problema tulburărilor nevrotice la copii şi la adolescenţi continuă să rămână actuală. În Moldova tulburări nepsihotice constituie 74,2% în structura nozologică a incidenţei prin tulburări mintale şi de comportament la copii până la 18 ani [1, 2]. Creşte anxietatea copiilor în societate fiind influenţată de tendinţele socio-economice (cresc indicatorii divorţurilor, migraţiei părinţilor peste hotare), este în ascensiune frecvenţa tulburărilor nepsihotice la copiii de la vârsta preşcolară spre perioada studiului în colegii: de la 22,5% la 71% [3]. Aceasta se reflectă asupra calităţii adaptării, angajării în câmpul de muncă, a prosperităţii psihice a persoanei mature [4].

Numeroase investigaţii sunt consacrate metodologiei intervenţiilor terapeutice, eficienţei metodelor psihoterapeutice [5, 6]. Însă, în pofida diversităţii metodelor de tratament, modificări esenţiale în ceea ce priveşte morbiditatea prin nevroze nu se înregistrează. În psihoterapia contemporană se evidenţiază următoarele direcţii principale: psihodinamică, fenomenologică (existenţial-umanistă), cognitivă-comportamentală, care se aplică în formă individuală şi de grup [7, 8]. Cu toate acestea se remarcă aplicarea preponderent a psihoterapiei cognitive-comportamentale, sugestive şi a farmacoterapiei, există poziţii divergente referitor la includerea părinţilor în procesul curativ. În Moldova la etapa actuală persistă problema diagnosticului nevrozelor la copii şi adolescenţi (frecvent se evidenţiază ca tulburări organice de personalitate) şi tratamentului acestor tulburări, deoarece mai frecvent se aplică asocierea farmacoterapiei şi sugestiei [2]. Psihoterapia psihanalitică infantilă, ocupând o poziţie deosebită, presupune o